ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Factors Correlated with Efficiency of Tax Collection of Wangpong Sub-District Administrative Organization, Pranburi District, Prachuapkhirikhan Province

ปริวัตร์ บุญญาเกิด
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะและการจัดการสมัยใหม่ ปีการศึกษา 2562
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยประสิทธิภาพและประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประชากรคือประชาชนที่เสียภาษีในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง จำนวน 950 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณตามสูตรของยามาเน่ ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 282 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับชนิดตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัย พบว่า

1.ปัจจัยประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางและประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง

2.ปัจจัย ด้านประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร โครงสร้างภาษีอากร ความสำนึกในหน้าที่ของผู้เสียภาษี และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้เสียภาษี มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง

Abstract

This research aimed to study 1) level of factors of efficiency and efficiency of local tax collection of Wangpong Sub-District Administrative Organization, Pranburi District, Prachuapkhirikhan Province and 2) relationship of factors affecting local tax collection of Wangpong Sub-District Administrative Organization, Pranburi District, Prachuapkhirikhan Province. Population included 950 people paying tax in the responsible area of Wangpong Sub-District Administrative Organization, Pranburi District, Prachuapkhirikhan Province. The sample of this research calculated using Yamane's formula included 282 people. Research instruments were a 5-point rating scale questionnaire and a checklist. Statistical tools were percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The research findings were as follows:

1. The respondents' overall opinion towards factors affecting efficiency of local tax collection of Wangpong Sub-District Administrative Organization, Pranburi District, Prachuapkhirikhan Province was at intermediate level; and the overall efficiency of local tax collection of Wangpong Sub-District Administrative Organization, Pranburi District, Prachuapkhirikhan Province was at intermediate level.

2. In terms of efficiency of tax collection personnel, tax structure, awareness of taxpayer's duty and suitable environment for paying tax were correlated with efficiency of local tax collection of Wangpong Sub-District Administrative Organization, Pranburi District, Prachuapkhirikhan Province, with statistically significant differences.

Keywords : Efficiency of Tax Collection, Wangpong Sub-District Administrative Organization

1. บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีโครงสร้างหรือที่มาของรายได้ที่คล้ายคลึงกันกล่าวคือ 1. ภาษีอากร ประกอบด้วย 1) ภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ 2) ภาษีที่ท้องถิ่นมอบให้รัฐจัดเก็บแทน ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต ภาษีการพนัน 3) ภาษีที่รัฐจัดเก็บแล้วมอบให้ท้องถิ่นทั้งจำนวน ได้แก่ ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน 2. ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตและค่าปรับ 3. รายได้จากทรัพย์สิน 4. รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ 5. รายได้เบ็ดเตล็ด 6. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล 7. เงินกู้ สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล นอกเหนือจากรายได้ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีรายได้ประเภทอื่น ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน รายได้จากทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ อากรรังนกอีแอ่น ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล ค่าภาคหลวงแร่ และค่าธรรมเนียมป่าไม้ เงินอากรประทานบัตร ใบอนุญาต และอาชญาบัตรการประมง ค่าภาคหลวงป่าไม้ ค่าภาคหลวงแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

ปัจจุบันในการจัดเก็บภาษีนั้นจะต้องมีการจัดเก็บอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร คือการจัดเก็บภาษีอากรให้ได้ตามเป้าหมายโดยไม่มีการรั่วไหลและเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดด้วย ลักษณะความมีประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีอากรมีความสำคัญ เพราะค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรเปรียบเสมือนเป็นการใช้ปัจจัยการผลิตหรือทรัพยากรอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้าใช้จ่ายมากเกินไปอาจได้รับประโยชน์น้อยกว่าเมื่อเทียบกับกรณีที่นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น นอกเหนือจากที่กล่าว การจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพย่อมจะมีผลทางด้านต่างๆ เช่นสนับสนุนให้ระบบภาษีมีความเป็นธรรมรัฐมีรายได้มากขึ้นอันเป็นการลดภาระด้านการขาดดุลและการได้เงินมาพัฒนาหรือใช้จ่ายในด้านต่างๆ มากยิ่งขึ้น ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีนอกจาก การจัดเก็บภาษีให้ได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยหรือให้มีประสิทธิภาพแล้วนั้น จะต้องมีการจัดระบบการจัดเก็บหลายๆ ด้านคือระบบภาษีและการจัดเก็บต้องไม่สลับซับซ้อน ความบ่อยครั้งในการเปลี่ยนแปลงนโยบายภาษีหรือวิธีการบริหารการจัดเก็บภาษีตามปกติ รวมระบบการจัดเก็บภาษีเข้าด้วยกัน (unification of tax collection) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารระบบภาษีอากรตามเหมาะสมเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษี พัฒนาระบบการตรวจสอบติดตามผู้ไม่เสียภาษีให้ถูกต้อง ครบถ้วนพัฒนาศักยภาพของบุคลากร หน่วยงาน และการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดเก็บภาษี และพัฒนาระบบการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และการประชาสัมพันธ์ การเสียภาษีอากรให้แก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง (วีระศักดิ์ เครือเทพ, 2548, น. 272)

การกำหนดเป้าหมายจากรัฐบาลคือตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550 เป็นต้นไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 จากโครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงมีความสามารถในการจัดเก็บรายได้ที่ไม่สูงมากนัก ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็ง และประสิทธิภาพทางด้านการคลังท้องถิ่นด้วยการกำหนดให้มีระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2550 เพื่อให้ใช้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเร่งรัดและ

จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย เพื่อสร้างความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเอง และลดการพึ่งพิงจากรัฐบาล

ในปัจจุบันท้องถิ่นประสบปัญหาฐานะการคลังยังไม่มั่นคงเท่าที่ควร (สมัชชา โพธิ์ถาวร, 2537 น.15-18 อ้างถึงใน พรรณพิลาศ สมศรี, 2546 น. 2) ทั้งนี้เพราะรายได้มีไม่เพียงพอกับรายจ่าย จะเห็นได้จากรัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณแก่ท้องถิ่นในรูปของเงินอุดหนุนมาโดยตลอด และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งก็ยังไม่เพียงพอสำหรับท้องถิ่นที่จะนำไปใช้จ่ายในการดำเนินกิจการสนองตอบความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้อย่างเต็มที่ สภาพแห่งปัญหาของการจัดเก็บรายได้ท้องถิ่นมี 2 ประเภท คือ สภาพที่เกิดจากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และสภาพปัญหาที่เกิดจากประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ กล่าวคือ วิธีการจัดเก็บภาษีของท้องถิ่นไม่ได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดเก็บได้อย่างครบถ้วน ทั่วถึงและภาษีรั่วไหล และบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน วิธีการจัดเก็บภาษีตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนดไว้ ทำให้จัดเก็บภาษียังไม่ถูกต้อง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.เพื่อศึกษาระดับปัจจัยประสิทธิภาพและประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านความสำนึกในหน้าที่ของผู้เสียภาษี ลักษณะของกฎหมายภาษีอากร ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร บรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้เสียภาษี และโครงสร้างภาษีอากร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากอดีตจนถึงปัจจุบันมีนักเศรษฐศาสตร์หลาย ๆ ท่านที่จะพยายามกำหนดคำนิยามความหมายของคำว่าภาษีอากรเพื่อให้ใช้ได้สมบูรณ์ แต่เนื่องจากภาษีอากรนั้นมีมากมายหลายประเภทด้วยกัน จึงลำบากเป็นอย่างยิ่งในการจะกำหนดคำนิยามของภาษีอากรให้ครอบคลุม

ในการจัดเก็บภาษี มีเครื่องมือที่พอจะเป็นที่ยอมรับกันและนิยมใช้วัดหรือกำหนดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร มี 3 วิธี คือ (พนม ทินกร ณ อยุธยา, 2534 น. 165-167)

1.วัดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (cost of collection) ถือหลักว่าการจัดเก็บภาษีที่ดีควรถือหลักประหยัด โดยค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บควรจะต่ำ

2.วัดจากรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้(actual yields vs potential yields) ตามวิธีนี้จะต้องคำนวณในการเก็บภาษีอากรแต่ละประเภท ถ้าจะเก็บให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ควรได้รายได้เท่าไร

3.วัดค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีอากรในการปฏิบัติตามกฎหมาย (compliance cost) ตามวิธีนี้จะถือหลักว่าภาษีอากรที่ดีมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บสูง

สรุปได้ว่าตัวชี้วัดว่าการจัดเก็บภาษีอากรจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้น ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บจะต้องต่ำ รายได้ที่จัดเก็บจริงเป็นรายได้ที่ควรจะได้ และผู้เสียภาษีจะต้องเสียค่าใช้จ่ายตามกฎหมายต่ำ

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2543 น. 92-94) กล่าวว่า ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรก็คือ การจัดเก็บภาษีอากรให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย

หรือไม่มีการรั่วไหล โดยเสียค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด ในการจัดเก็บภาษีอากรเปรียบเสมือนเป็นการใช้ปัจจัยการผลิตหรือการใช้ทรัพยากรอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้าใช้จ่ายมากเกินไปก็อาจได้รับประโยชน์น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น เครื่องชี้วัดที่พอจะเป็นที่ยอมรับกันในขณะนี้และนิยมใช้วัดหรือกำหนดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรนั้นมี 3 วิธีดังนี้

1. วัดจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (cost of collection) อดัม สมิธ ถือหลักว่าการจัดเก็บภาษีที่ควรถือหลักประหยัด โดยค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บควรจะต่ำ

2. วัดจากรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้(actual yields vs potential yields) ถ้าจะจัดเก็บให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยควรได้รายได้เท่าใด แล้วเปรียบเทียบรายได้ที่จะได้จริงของภาษีประเภทนั้น ๆ กับรายได้ที่ควรจะได้ ก็จะทำให้เรารู้ว่าการบริหารการจัดเก็บภาษีนั้น ๆ มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

3. วัดจากค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีอากรในการปฏิบัติตามกฎหมาย (compliance cost) ภาษีที่มีประสิทธิภาพควรเป็นภาษีที่ง่าย มีข้อความแจ่มชัด และสะดวกแก่ผู้เสียภาษีอากรที่จะปฏิบัติ

สรุป ประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บภาษีอากรให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ไม่มีการรั่วไหลและเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด โดยการวัดประสิทธิภาพจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ รายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ และค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษี

1) ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บที่ต่ำ สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ไม่มีการรั่วไหล โดยการยึดหลักประหยัด จัดเก็บภาษีอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน และภาษีที่จัดเก็บได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายที่ต้องเสีย

2) รายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการคำนวณประมาณการรายได้ที่คาดว่าจะเก็บได้ มีการคำนวณรายได้ที่เก็บได้จริง มีการเปรียบเทียบรายได้ที่เก็บได้จริงกับประมาณการ ผลการเปรียบเทียบรายได้ที่เก็บได้จริงกับประมาณการอยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม และผลการจัดเก็บภาษีมีแนวโน้มที่สูงขึ้น

3) ค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษี หมายถึง ความสามารถในการเสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษี โดยอัตราภาษีจะต้องไม่เกินความสามารถที่จะจ่ายได้ของผู้เสียภาษี มีความสะดวก รวมถึงมีระบบให้เสียภาษีผ่านธนาคาร ทางไปรษณีย์ และมีการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ผู้เสียภาษี

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีงบประมาณ 2559 จำนวน 950 ราย

5.2 กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง ซึ่งได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 282 คน จึงใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง(sampling)แบบหลายขั้นตอนคือสุ่มแบบกลุ่มแต่ละหมู่บ้านแล้วสุ่มแบบง่ายอีกครั้งหนึ่ง

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และประเภทภาษีที่เสีย ลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ได้แก่ ความสำนึกในหน้าที่ของผู้เสียภาษี ลักษณะของกฎหมายภาษีอากร ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร บรรยากาศที่เอื้ออำนวย

ให้เสียภาษี และโครงสร้างภาษีอากร ลักษณะเป็นคำถามปลายปิด แบบมาตรประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ รวม 25 ข้อ คือ

1 ความสำนึกในหน้าที่ของผู้เสียภาษี จำนวน 5 ข้อ

2 ลักษณะของกฎหมายภาษีอากร จำนวน 5 ข้อ

3 ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร จำนวน 5 ข้อ

4 บรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้เสียภาษี จำนวน 5 ข้อ

5 โครงสร้างภาษีอากร จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ ค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษี ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตรประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ รวม 15 ข้อ คือ

1 ด้านค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ จำนวน 5 ข้อ

2 ด้านรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ จำนวน 5 ข้อ

3 ด้านค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษี จำนวน 5 ข้อ

6. ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายร้อยละ 51.4 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 27.7 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 48.9 มีการศึกษาระดับ ต่ำกว่าม.ปลาย/ปวชหรือเทียบเท่าร้อยละ 33.0 มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 29.4 มีรายได้10,001-20,000บาทร้อยละ 43.32 ประเภทภาษีที่เสีย ส่วนใหญ่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินร้อยละ 41.1

2.การวิเคราะห์ปัจจัยประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านความสำนึกในหน้าที่ของผู้เสียภาษีเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือด้านประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากรเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้เสียภาษีเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ปัจจัยประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านความสำนึกในหน้าที่ของผู้เสียภาษีเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือมีความรับผิดชอบในการเสียภาษีอากรเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางรองลงมามีความสมัครใจในการเสียภาษีอากรให้กับ อบต.เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ อบต. ในการจัดเก็บภาษีเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 การวิเคราะห์ปัจจัยประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านลักษณะของกฎหมายภาษีอากรในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือมีแบบฟอร์มในการเสียภาษีอากรง่ายและสะดวกต่อการกรอกเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางรองลงมาเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับการเสียภาษีอากร เช่นประเภทภาษี ระยะเวลาในการเสียภาษี เป็นต้นเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือลักษณะของกฎหมายภาษีง่ายและสะดวกต่อการประเมินภาษีเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 การวิเคราะห์ปัจจัยประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากรในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือเจ้าหน้าที่ภาษีของ อบต.วังก์พง ให้บริการแก่ผู้เสียภาษีทุกคนอย่างเท่าเทียม

กันเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางรองลงมาอัตราเจ้าหน้าที่ของ อบต. วังก์พงมีเพียงพอต่อผู้เสียภาษีเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเจ้าหน้าที่ของ อบต. วังก์พง มีความรู้ ความเข้าใจในการรับชำระภาษีเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 การวิเคราะห์ปัจจัยประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้เสียภาษีในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คืออบต. วังก์พง มีการจัดทำตัวอย่างคำร้องหรือแบบฟอร์มต่างๆเพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วให้แก่ผู้เสียภาษีเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางรองลงมาอบต. วังก์พง จัดสถานที่ในการจัดเก็บภาษีอย่างสะดวกสบายเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคืออบต.วังก์พง จัดทำป้ายบอกสถานที่ ขั้นตอนการเสียภาษีและระยะเวลาในการเสียภาษีเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

2.5 การวิเคราะห์ปัจจัยประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านโครงสร้างภาษีอากรในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือกฎหมายภาษีอากร มีความรัดกุม ทำให้ไม่สามารถหลบเลี่ยงภาษีได้เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางรองลงมาเห็นว่า ขั้นตอนในการรับชำระภาษีอากรของ อบต. วังก์พงมีความสะดวก เข้าใจง่าย และรวดเร็วเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคืออบต.วังก์พง มีการอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บและเพื่อให้ภาระ ภาษีสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

3. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือด้านค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางรองลงมาคือด้านค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดได้ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในด้านค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บในภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ อบต.วังก์พง ใช้งบประมาณในการจัดเก็บภาษีทุกชนิดจำนวนไม่มากมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางรองลงมาคือ อบต.วังก์พงสามารถจัดเก็บภาษีได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดเก็บมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ อบต.วังก์พงใช้เวลาในการจัดเก็บภาษีได้ตามกำหนดเวลาซึ่งเป็นการประหยัดเวลาในการจัดเก็บมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง

3.2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในด้านรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ในภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคืออบต.วังก์พง มีการจัดทำประมาณการภาษีอากรแต่ละประเภทที่จัดเก็บได้ในแต่ละปีงบประมาณมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางรองลงมาคือ ผลการเปรียบเทียบรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงกับประมาณการภาษีอากรที่คาดว่าจะเก็บได้ของอบต.วังก์พงอยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผลการจัดเก็บภาษีอากรของ อบต.วังก์พงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง

3.3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในด้านค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีในภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ อัตราภาษีแต่ละประเภทที่ อบต.วังก์พง จัดเก็บ ไม่สูงจนเกินความสามารถที่ผู้เสียภาษีจะจ่ายได้มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางรองลงมาคือเห็นว่าอบต.วังก์พงอำนวยความสะดวกในการติดต่อเสียภาษีทำให้ประหยัดเวลาขึ้นมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคืออบต.วังก์พง มีการให้คำแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้เสียภาษีอากรเป็นระยะๆมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง

4. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

จากสมมติฐาน ที่ตั้งไว้คือปัจจัยด้านความสำนึกในหน้าที่ของผู้เสียภาษี ลักษณะของกฎหมายภาษีอากร ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร บรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้เสียภาษี และโครงสร้างภาษีอากร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร โครงสร้างภาษีอากร ความสำนึกในหน้าที่ของผู้เสียภาษี และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้เสียภาษีอากร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึงร้อยละ 96.20

7.อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลวังก์พง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คือประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร โครงสร้างภาษีอากร ความสำนึกในหน้าที่ของผู้เสียภาษี และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้เสียภาษี จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร ถ้าพนักงานจัดเก็บภาษีมีทำงานอย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บภาษีได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ปัจจัยที่สำคัญลำดับถัดไปคือโครงสร้างภาษีอากร ถ้ามีการจำแนกประเภทภาษีและกำนดการจัดเก็บที่ชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนจะช่วยให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและยินดีเสียภาษีเต็มเม็ดเต็มหน่วยไม่เลี่ยงภาษีเพราะภาษีไม่ซ้ำซ้อน ความสำนึกของผู้เสียภาษีคือคุณสมบัติที่ดีของประชาชนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีตามกฎหมายกำหนดไว้และปัจจัยด้านบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้เสียภาษี เป็นสิ่งที่หน่วยงานต้องสร้างบรรยากาศที่มีความสะดวกสบาย สะอาดสะอ้าน มีป้ายบอกขั้นตอนที่ผู้เสียภาษีต้องดำเนินการ สอดคล้องกับแนวคิดของโมรา บุญยผล (2535 ; อ้างถึงในพรพรรณ ตันมันทอง , 2550 น. 37-38) กล่าวถึงการบริหารจัดเก็บภาษีอากรอย่างมีประสิทธิภาพย่อมทำให้รายได้ภาษีอากรเต็มเม็ดเต็มหน่วยและลดจำนวนการหลีกเลี่ยงภาษีให้น้อยลง การพิจารณาถึงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดความมีประสิทธิภาพปัจจัยหลักที่สำคัญ ๆ มีเพียง 5 ประการ คือ1.ความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีอากรของผู้เสียภาษี ต้องมีลักษณะที่ว่าประชาชนมีความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีที่ค่อนข้างสูง2. ลักษณะของกฎหมายภาษีอากร ต้องง่ายและสะดวกต่อการประเมินภาษีของผู้เสียภาษี3. ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร พนักงานผู้จัดเก็บภาษีต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานและให้บริการแก่ผู้เสียภาษีเป็นอย่างดี 4. บรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร จะต้องดำเนินการสร้างบรรยากาศให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้มากขึ้น โดยผู้นำของประเทศและผู้นำทางด้านธุรกิจจะต้องปฏิบัติตัวเป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้เสียภาษีอากรทั่วไป และพยายามมิให้มีการหลบเลี่ยงภาษีอากร เพราะการหลบเลี่ยงภาษีอากรเป็นช่องทางความไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีอากร5. โครงสร้างภาษีอากร เป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยในแง่ความสะดวกและเข้าใจง่ายในทางปฏิบัติทั้งผู้จัดเก็บและผู้เสียภาษี ก่อให้เกิดความเป็นธรรมเมื่อภาษีอากรมีโครงสร้างที่ดี โดยเฉพาะการลดความซ้ำซ้อนของการจัดเก็บ หรือที่เรียกว่าภาระภาษีอากรทับถมทวี (cascading effect) อันจะมีผลให้ภาระภาษีเหมาะสมอยู่ในวิสัยที่ผู้เสียภาษีรับได้และส่งผลขั้นสุดท้าย คือลดการหลบเลี่ยงภาษีให้น้อยลง เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีอีกด้วยและสอดคล้องกับงานวิจัยของนปภสร สุวรรณมณี (2552)เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพรในประเด็นที่ว่าปัจจัยด้านความสำนึกในหน้าที่ของผู้เสียภาษี ลักษณะของกฎหมายภาษีอากร ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร บรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้เสียภาษี และโครงสร้างภาษีอากร กับตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

บรรณานุกรม

นปภสร สุวรรณมณี.(2552).**ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร** สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

พนม ทินกร ณ อยุธยา.(2534).**การบริหารงานคลังรัฐบาล.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรพรรณ ตันมันทอง. (2550). **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด**

กาญจนบุรี. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พรรณพิลาศ สมศรี. (2546). **การสำรวจความคิดเห็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี.** ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

วีระศักดิ์ เครือเทพ.(2548). **การบริหารภาษีอากรและรายได้ของรัฐ : หลักการและแนวปฏิบัติ สำหรับนักรัฐประศาสนศาสตร์.** : โครงการผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2543). **คู่มือการฝึกอบรมด้านการเงินการคลังท้องถิ่นตามโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานการเงินการคลังท้องถิ่น ภายใต้มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2542.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง.